

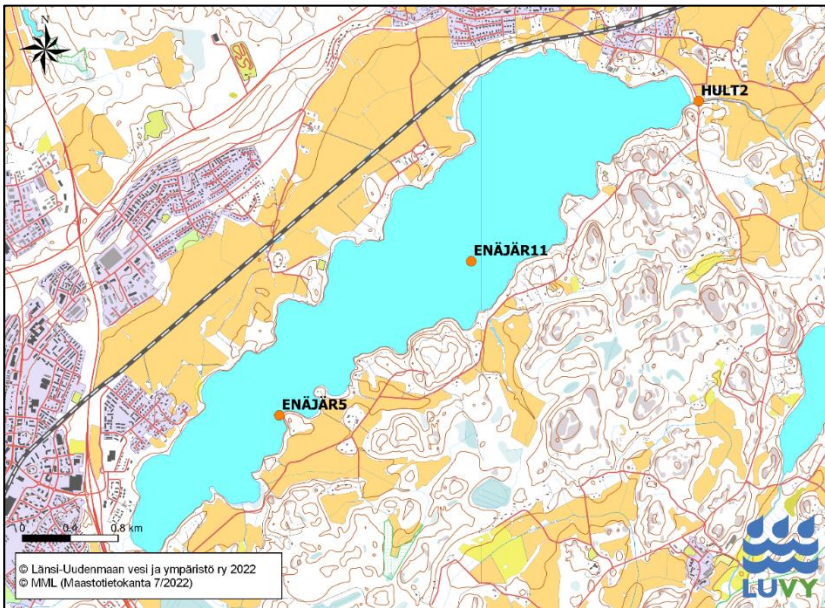
Vihdin kunta, ympäristönsuojelu

Vihdin Enäjärven vedenlaatu 2025

Helmikuu ja elokuu 2025

Vihdin Enäjärvestä otettiin vesinäytteet loppupalvella ja loppukesällä 2025 Vihdin kunnan pintavesiohjelman 2016–2025 mukaisesti (Ranta 2015). Edelliset pintavesiohjelman näytteet järvestä on otettu vuonna 2024. Vesinäytteitä Enäjärvestä on otettu jo 1960-luvulta alkaen (Hertta-tietojärjestelmä, 14.11.2025).

Siuntionjoen vesistön latvajärvi Enäjärvi (kuva 1) on n. 490 hehtaarin kokoinen järvi Vihdissä Enäjärven valuma-alueella. Järven suurin syvyys on 9,1 m ja keskisyyvyys 3,2 m (Hertta-tietojärjestelmä, 14.11.2025). Järveen tulee vesiä useita ojia pitkin ja sen vedet laskevat Hulttilanjoen kautta Poikkipuoliaseen. Vuonna 2022 on selvitetty (Value-työkalu), että Enäjärven valuma-alueesta (34,1 km²) metsää on n. 36 %, viljelysmaita 19 % ja asutusta 11 %. Enäjärvi kuuluu runsasravinteisten järvien tyyppiin ja on ekologiselta tilaltaan välttävä (vesikartta.fi, 14.11.2025).

Kuva 1. Enäjärven havaintopaikka ENÄJÄR11 kartalla. Hulttilanjoesta (HULT2) ei otettu vuonna 2025 näytteitä. Järven syvin paikka on Rompsinmäen kohdalla (ENÄJÄRS).

Näytteenotto

Enäjärven vesinäytteet (havaintopaikan ETRS-TM35FIN -koordinaatit: 6693283, 355918) otettiin 10.2.2025 ja 14.8.2025 Niemoon Etulahden havaintopaikalta (syvyys 5,2–5,5 m m) pintavedestä (1,0 m) ja pohjan läheltä (4,2–4,5 m). Lisäksi a-klorofyllianalyysia varten otettiin elokuussa kokoomanäyte (0,0–2,0 m). Näytteistä tutkittiin mm. rehevyyttä, happitilannetta, happamuutta ja hygieenistä laatua kuvaavia muuttujia. Näytteenotosta vastasi Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry:n sertifioitu ympäristönäytteenottaja (erikoistumispattevyyden ala vesinäytteenotto ja -mittaus).

Laboratoriomäärittelyksistä vastasi LUVYLab Oy Ab, joka on FINAS-akkreditointipalvelun akkreditoima testauslaboratorio T147, akkreditointivaatimus SFS-EN ISO/IEC 17025: 2017. Akkreditoituun pätevyysalueeseen sisältyvä toiminta on nähtävissä verkkosivuilta www.finas.fi/toimijat. LUVYLab Oy Ab voi tarvittaessa lähettää näytteen tutkittavaksi hyväksymälleen alihankintalaboratoriolle, jonka tuloksista LUVYLab Oy Ab vastaa. Analyysitulokset, kenttähavainnot ja

LUVVYLab Oy Ab:n menetelmät ja määrittämissärajat on esitetty liitteessä 2. Tulokset toimitetaan myös Suomen ympäristöhallinnon ylläpitämän tietojärjestelmä Hertan vedenlaatuosiioon ja tiedot päivitetään www.vesientila.fi-sivuille.

Näytteenoton aikaan helmikuussa oli pilvistä, ilman lämpötila oli -3 °C ja tuulta oli 4 m/s. Enäjärven havaintopaikalla oli jäätä 19 cm. Elokuussa näytteenoton aikaan oli pilvistä ja tyyntä, ilman lämpötila oli 14 °C.

Tulokset:

Enäjärven veden lämpökerrostuneisuus oli pientä talvella ja kesällä. Aistinvaraisesti arvioituna vesi oli talvella ruskean kirkasta ja hajutonta, kesällä pinnalla kellertävän vihreää ja pohjalla vihreän sameaa. Talvella vesi oli hajutonta ja kesällä pintavedessä todettiin lievä maan tai turpeen haju. Vesi oli talvella jonkin verran sameaa (FNU 7) ja kesällä (FNU 18) selvästi sameaa. Väriluku ja kemiallinen hapenkulutus kuvasivat melko lievää humusvaikutusta ja sähkönjohtavuus (12 mS/m) kuvasti järven luontaista tasoa.

Helmikuussa pohjanläheisen veden happipitoisuus oli matalahko (3,2 mg/l, Kyll. 24 %) ja pinnalla erinomainen (11 mg/l Kyll. 79 %). Pintavesi oli talvella lähes neutraali (pH 7,1). Elokuussa pintavesi oli hapesta ylikyllästynyt (10,3 mg/l, kyll. 116 %) ja selvästi emäksinen (pH 8,8) runsaan levätuotannon takia. Pohjan lähellä happitilanne pysyi melko hyvänä (6,5 mg/l, Kyll. 73 %). Ravinnepitoisuudet olivat rehevällä tasolla (typpi 630–1000 µg/l, fosfori 45–150 µg/l) erityisesti kesällä. Myös a-klorofyllipitoisuus heijasti selvää rehevyyttä (340 µg/l). Talvella ammoniumtyyppipitoisuus oli pohjan lähellä kohtalainen (86 µg/l), muutoin vesikerrosten välillä ei ollut suuria pitoisuuseroja.

Rautaa, jota on sitoutuneena humusaineisiin ja jota voi liueta hapettomissa oloissa sedimentistä, oli talvella pohjan lähellä vähän (99 µg/l) ja kesällä vähemmän (<25 µg/l).

Hygieeniseltä laadultaan vesi oli erinomaista: *E. coli* -bakteereja ja enterokokkeja todettiin kesällä 5 MPN 100/ml.

Virpi Vepsä
Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry

Liitteet: **Liite 1.** Vesianalyysien tulkinnasta
Liite 2. Tarkkailutulokset

Vesianalyysien tulkinnasta:

Happipitoisuus on tärkeä ympäristötekijä järven ekosysteemissä. Hapen puute aiheuttaa haittaa eliöstölle ja hidastaa vesistön hyvinvoinnille tärkeitä hajotustoimintoja. Alusveden hapettomuus voi aiheuttaa sisäistä kuormitusta, jolloin ravinteita vapautuu pohjasedimentistä. Happipitoisuuteen vaikuttavat mm. järven syvyysuhteet, veden vaihtuvuus, rehevyystaso, happea kuluttava kuormitus kuten jätevedet, veden kerrostuneisuus ja lämpötila. Kylmään veteen liukenee enemmän happea kuin lämpimään. Erityisesti rehevissä vesissä hapen puute kehittyy lämpötilakerrostuneisuuden aikaan loppupalvisin ja loppukesäisin, jolloin happea ei pääse sekoittumaan alusveteen ilmakehästä, mutta sitä kuluu pohjalle joutuneen ja sinne päällysvedestä vajoavan orgaanisen materiaalin hajoamiseen. Myös karuissa vesissä syvänteiden alusvesi voi olla pohjanmuodoista riippuen luontaisesti vähähappista kerrostuneisuuskaudella.

Ravinnepitoisuudet säätelevät järven perustuotantoa ja rehevyystasoa. Määritelmä kokonaisravinne sisältää kaikki kyseisen ravinteiden esiintymismuodot. Ravinteita tulee vesistöihin mm. pintavalunnan mukana valuma-alueelta sekä sadevesien ja jätevesien mukana. Typpi ja fosfori ovat tärkeimmät perustuotantoa säätelevät ravinteet, joista sisävesissä fosfori on yleensä vahvemmin tuotantoa rajoittava minimiravinne. Lievästi rehevässä järvessä fosforipitoisuus on noin 15–25 µg/l ja rehevässä n. >25 µg/l. Humusvesissä fosforipitoisuus on luontaisesti kirkkaita järviä korkeampi. Luontaisesti fosforipitoisuus on yleensä kasvukaudella talvikautta suurempi. Typipitoisuus on lievästi rehevissä vesissä n. 400–600 µg/l ja rehevissä n. >600 µg/l. Humusvesissä typipitoisuus on usein korkeampi ja runsaasti viljellyillä alueilla se voi olla yli 2 000 µg/l, mikä tarkoittaa erittäin reheviä olosuhteita. Typipitoisuudet ovat vesistöissä yleensä pienemmät kesällä kuin talvella. Typpimaksimit ajoittuvat kevättulvien aikaan ja runsaihin sadejaksoihin. Ravinnepitoisuudet nousevat myös syvyyden kasvaessa, kun ravinteita vapautuu vajoavasta eloperäisestä aineksestä hajotuksen seurauksena. Hapettomassa alusvedessä tai resuspension seurauksena ravinteita voi vapautua myös sedimentistä.

Liukoiset ravinteet ovat kasveille ja kasviplanktonleville suoraan käyttökelpoisessa muodossa olevia ja niiden pitoisuuden nousu vesistössä kiihdyttää perustuotantoa ja lisää järven rehevyyttä. Päällysveden fosfaattifosforin pitoisuudet ovat kasvukaudella pieniä, sillä levätuotanto kuluttaa sitä. Samasta syystä liukoisen nitriitti-nitraattityypen pitoisuudet ovat kesällä pienet. Talvella, kun perustuotanto on vähäistä, typpi esiintyy yleensä nitraattina ja pitoisuudet ovat silloin korkeampia. Hapettomissa oloissa typpi esiintyy ammoniumtyypen muodossa ja sitä voi vapautua sedimentistä, mikäli järven pohjalla esiintyy happikatoa. Myös jätevesikuormitus nostaa ammoniumtyypipitoisuutta. Luontaisesti ammoniumtyyppiä esiintyy vesistöissä vähän.

A-klorofyllipitoisuus kuvaa lehtivihreällisten kasviplanktonlevien runsautta vedessä ja on verrannollinen vesistön rehevyystasoon. A-klorofyllipitoisuuden ollessa n. 3–7 µg/l vesistöä voidaan pitää lievästi rehevänä, rehevissä vesissä pitoisuus on n. >7 µg/l ja erittäin rehevissä >40 µg/l. Kuvaavimmat a-klorofyllitulokset saadaan, kun mittaukset tehdään kasvukaudella ja näytteitä otetaan useampia eri ajankohtina.

Veden happamuuden ollessa neutraali pH-lukuarvo on 7,0. Suomessa vesien pH on yleensä lievästi hapen (6,5–6,8) vesien luontaisen humuspitoisuuden vuoksi. Vesieliöstölle sopiva pH-alue on 6,8–8,0. Kesällä levätuotanto yleensä nostaa pH:ta jonkin verran yhteyttämistoiminnan seurauksena. Alkaliniteetti kuvaa veden puskurikykyä happamoitumista vastaan. Valuma-alueen ominaisuudet vaikuttavat veden puskurikykyyn. Alkaliniteetin ollessa n. <0,05 mmol/l vesistön kyky torjua happamoitumista on huono, kuten usein karuilla ja kallioisilla valuma-alueilla. Happamoituminen näkyy ensin alkaliniteetin laskussa ja vasta myöhemmin pH-arvon laskussa. Kuitenkin jokin kuormittava tekijä kuten jätevesikuormitus tai runsas lannoitus voi nostaa alkaliniteetin yli 1,0 mmol/l.

Veden väriluku kuvaa veden ruskeutta. Väriluku määrytyy valuma-alueen maaperän, maankäytön ja hydrologian perusteella, sillä ne vaikuttavat valuma-alueelta huuhtoutuvien veden väriä pääasiassa säätelevien humusaineiden määrään. Soisilta valuma-alueilta humusaineita huuhtoutuu eniten ja sateiset säät kasvattavat värilukua. Erittäin ruskeissa suovaikutteisissa vesissä väriluku voi olla yli 300 mgPt/l. Vähähumuksisten järvien väriluku on n. <20 mgPt/l, keskiumuksisten n. 20–60 mgPt/l ja runsashumuksisten n. >60 mgPt/l. Myös muun muassa korkea rautapitoisuus voi nostaa veden värilukua. Myös kemiallinen hapenkulutus kuvaa vedessä esiintyvien humus- ja muiden kemiallisesti hapettuvien orgaanisten aineiden kokonaismäärää. Kemiallisen hapenkulutuksen arvoa käytetäänkin Suomessa yleisesti kuvaamaan luonnonvesien humuspitoisuutta. Myös orgaanisia aineita sisältävät jätevedet kasvattavat kemiallisen hapenkulutuksen arvoa.

Sameusarvo kuvaa veden sameutta. Sameuden arvo on kirkkaassa vedessä <1 FNU, sameissa järveseisissä tyypillisesti n. 5–10 FNU ja jokivesissä se voi olla yli 100 FNU. Veden kirkkautta kuvaa myös näkösyvyyys. Sameuteen ja näkösyvyyteen vaikuttaa muun muassa kiintoaineen määrä vedessä. Kiintoaine on hiukkasmaista elotonta (esimerkiksi savi) tai elollista alkuperää (esimerkiksi leväsamennus) olevaa ainesta, joka voi olla peräisin itse vesistöstä tai kulkeutua vesistöön sen valuma-alueelta huuhtouman mukana.

Veden sameudessa ja kiintoainepitoisuudessa esiintyy vuodenaikaista vaihtelua: yleensä ne kasvavat keväällä lumien sulamisvesien huuhtoman maa-aineksen vuoksi sekä myös runsassateisina aikoina.

Sähkönjohtavuus mittaa veteen liuenneiden suolojen, kuten natriumin, kaliumin ja kloridin määrää. Sisävesien sähkönjohtavuus on luonnostaan Suomessa yleensä pieni (n. 3,5–10 mS/m) ja vaihtelu vähäistä. Suolapitoisuus ja siten sähkönjohtavuus voi kuitenkin lisääntyä mm. peltojen lannoituksen ja tiesuolauksen seurauksena. Meriveden sähkönjohtavuus on Suomen etelärannikolla yli 100-kertainen sisävesiin luonnontilaan verrattuna. Myös jätevesissä sähkönjohtavuus on korkeampi.

Rautapitoisuus on yleensä vesistölle tyyppillinen arvo. Kirkkaissa ja karuissa järvissä pitoisuudet ovat pienimmät, päällysvedessä n. 50–200 µg/l. Humusvesissä ja suovesissä rautaa on enemmän, sillä se sitoutuu humusyhdisteisiin, jopa 1000 µg/l. Rautapitoisuuksia kohottaa myös eroosion myötä huuhtoutuvan maa-aineksen mukana tuleva rauta. Sameissa jokivesissä rautaa voi olla yli 3000 µg/l. Hapettomissa oloissa rauta liukenee sedimentistä veteen ja hapettomassa alusvedessä rautaa voi olla 1000–10000 µg/l. Kun vesi sekoittuu, sedimentistä liennut rauta hapettuu ja sitoo fosforia sedimenttiin, mikä estää veden fosforipitoisuutta kohoamasta liikaa.

Veden hygieeniseen laatuun liittyvä bakteeripitoisuuksien mittaaminen vesistöissä perustuu siihen, että tiettyjen indikaattoribakteerien esiintyminen ilmentää mahdollisten ulosteperäisten taudinaiheuttajien läsnäoloa vedessä. Muun muassa koliformisiin bakteereihin kuuluva Escherichia coli -bakteeri on peräisin lähes yksinomaan ihmisten tai eläinten ulosteesta. E. coli -bakteeria pidetään hygieniaindikaattoreista parhaana, koska sillä on indikaattoribakteereista suurin yhteys mahdollisiin terveysriskeihin. Jätevesien lisäksi ulostebakteerit voivat olla peräisin mm. karjataloudesta.

Vihdin Enäjärven vesistötkimukset (VIHEN)

Pvm.	Hav.paikka	Lämpötila	Ulkonäkö	Haju	*Ecollier	*Enterok.	*Sameus	*O2	Happi%	*Alkalit.	*pH	*Sähkönj.	*Väriuku	*CODMn	*Kok.N	*NH4-N	*NO2+NO3-N	*KOK.P
Näytenro	Näytepaikka	°C			MPN/100 ml	pm/100 ml	FNU	mg/l	Kyll %	mmol/l		mS/m	mg/l, Pt	mg O2/l	µg/l	µg/l	µg/l	µg/l
10.2.2025	VIHEN / ENÄJÄR11	Enäjärvi, Niemoon Etulahti	Jää 19 cm; Kok.syv. 5,50 m; Lumi 0 cm; Näk.syv. 1,9 m; Klo 9:50; Näytt.ottaja amu,sr; Ilman T -3 °C; Levä 0 /3; Pilv. 8 /8; Tuulnop. 4 m/s; Tuulsuunt. SW;															
643	1.0	1,4	WB	H	0	0	7,0	11,0	79	0,57	7,1	12,3	80	9,8	910	12	460	E
644	3.0	3,6																
645	4.5	3,8	WB	H				3,2	24				40		830	8,4	450	E
14.8.2025	VIHEN / ENÄJÄR11	Enäjärvi, Niemoon Etulahti	Kok.syv. 5,50 m; Näk.syv. 0 m; Klo 8:55; Näytt.ottaja amu; Ilman T 14 °C; Levä 3 /3; Pilv. 8 /8; Tuulnop. 0 m/s;															
6003	0-2.0																	
6004	1.0	21,1	GF	LMT	5	0	18	10,3	116	0,85	8,8	14,5	70	8,9	1000	19	<5	E
6005	3.0	21,1																
6006	pohja-1m	20,7	YEB	H				6,5	73				50		630	86	24	E

Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry (Tuloksista vastaa LUVVYLab Oy Ab)

Liite 2. Tarkkailutulokset 2 (4)

Vihdin Enäjärven vesistö tutkimukset (VIHEN)

Pvm.	Hav.paikka	*KOK.P	*PO4P(Np)	*a-klorofy	*Fe,liu
Näytenro	Näytepaikka	µg/l	µg/l	µg/l	µg/l
10.2.2025	VIHEN / ENÄJÄR11 Enäjärvi, Niemoon Etulahti	Jää 19 cm; Kok.syv. 5,50 m; Lumi 0 cm; Näk.syv. 1,9 m; Klo 9:50; Näytt.ottaja amu,sr; Ilman T -3 °C; Levä 0 /3; Pilv. 8 /8; Tuulnop. 4 m/s; Tuulsuunt. SW;			
643	1.0	58			
644	3.0				
645	4.5	45	15		99
14.8.2025	VIHEN / ENÄJÄR11 Enäjärvi, Niemoon Etulahti	Kok.syv. 5,50 m; Näk.syv. 0 m; Klo 8:55; Näytt.ottaja amu; Ilman T 14 °C; Levä 3 /3; Pilv. 8 /8; Tuulnop. 0 m/s;			
6003	0-2.0			340	
6004	1.0	150	43		
6005	3.0				
6006	pohja-1m	110	56		<25

Mittausepävarmuudet

Määrittelyn lyhenne ja nimi	Mittausepävarmuus
*Sameus = *Sameus	±0,1, jos tulos on välillä 0,2-0,4 FNU. ±25%, jos tulos on välillä 0,4-1 FNU. ±16%, jos tulos on suur. tai yhtäs. kuin 1 FNU.
*O ₂ = *Happi	±10%, jos tulos on välillä 0,2-999 mg/l.
Happi% = Happi% (makea vesi)	±8%, jos tulos on välillä 0,1-999 Kyll %.
*Alkalit. = *Alkaliteetti	±0,006, jos tulos on välillä 0,02-0,04 mmol/l. ±15%, jos tulos on välillä 0,04-0,2 mmol/l. ±10%, jos tulos on välillä 0,2-100 mmol/l.
*pH = *pH (mittaus huoneenlämmössä)	±0,2, jos tulos on välillä 0,1-14 .
*Sähkönj. = *Sähkönjohtavuus (25°C)	±5%, jos tulos on suur. tai yhtäs. kuin 2 mS/m.
*CODMn = *COD Mn	±0,4, jos tulos on välillä 0,5-3 mg O ₂ /l. ±12%, jos tulos on suur. tai yhtäs. kuin 3 mg O ₂ /l.
*Kok.N = *Kokonaistyyppi (SFA)	±35, jos tulos on välillä 50-150 µg/l. ±16%, jos tulos on suur. tai yhtäs. kuin 150 µg/l.
*NH ₄ -N = *Ammoniumtyppi (SFA)	±4, jos tulos on välillä 5-20 µg/l. ±19%, jos tulos on suur. tai yhtäs. kuin 20 µg/l.
*NO ₂ +NO ₃ -N = *Nitraatti- ja nitriittitypen summa(SFA)	±5, jos tulos on välillä 5-25 µg/l. ±17%, jos tulos on välillä 25-200 µg/l. ±10%, jos tulos on suur. tai yhtäs. kuin 200 µg/l.
*KOK.P = *Kokonaisfosfori (SFA)	±3, jos tulos on välillä 3-20 µg/l. ±18%, jos tulos on välillä 20-50 µg/l. ±10%, jos tulos on suur. tai yhtäs. kuin 50 µg/l.
*KOK.P = *Kokonaisfosfori	±3, jos tulos on välillä 5-20 µg/l. ±17%, jos tulos on välillä 20-50 µg/l. ±15%, jos tulos on välillä 50-100 µg/l. ±8%, jos tulos on suur. tai yhtäs. kuin 100 µg/l.
*PO ₄ P(Np) = *Fosfaattifosfori (suod.Nuclep.)	±1,8, jos tulos on välillä 2-10 µg/l. ±18%, jos tulos on välillä 10-25 µg/l. ±15%, jos tulos on välillä 25-50 µg/l. ±13%, jos tulos on välillä 50-100 µg/l. ±10%, jos tulos on suur. tai yhtäs. kuin 100 µg/l.
*a-klorofy = *a-klorofylli	±15%, jos tulos on suur. tai yhtäs. kuin 0,2 µg/l.

Määrittelyn lyhenne ja nimi	Mittausepävarmuus
*Fe,liu = *Rauta,liukoinen (0,45µm)	±12,5, jos tulos on välillä 25-50 µg/l. ±15%, jos tulos on välillä 50-200 µg/l. ±10%, jos tulos on suur. tai yhtäs. kuin 200 µg/l.

MERKINTÖJEN SELITYSIÄ

Havaintopaikat

VIHEN / ENÄJÄR11 = Enäjärvi, Niemoon Etulahti

Määrytykset

Ilman T = Ilman lämpötila (kenttämittaus)

Jää = Jään paksuus (kenttämäärittäminen)

Kok.syv. = Kokonaissyvyys (kenttämäärittäminen)

Levä = Levä (kenttähavainto)

Lumi = Lumen paksuus (kenttämäärittäminen)

Näk.syv. = Näkösyvyys (kenttämäärittäminen)

Pilv. = Pilvisuus (kenttämäärittäminen)

Tuulnop. = Tuulen nopeus (kenttämäärittäminen)

Tuulsuunt. = Tuulen suunta (kenttämäärittäminen)

SW = Lounas

Lämpötila = Lämpötila (kenttämittaus)

Ulkonäkö = Ulkonäkö (kenttämäärittäminen)

GF = vihreä, samea

YEB = kellertävä, kirkas

WB = ruskea, kirkas

Haju = Haju (kenttämäärittäminen)

LMT = lievä maan tai turpeen haju

H = hajuton

*Ecolier = *E.coli (37°C, 18h) (SFS-EN ISO 9308-2:2014)

*Enterok. = *Suolistoperäiset enterokokit (SFS-EN ISO 7899-2:2000)

*Sameus = *Sameus (SFS-EN ISO 7027-1:2016)

*O2 = *Happi (SFS-EN 25813:1993)

Happi% = Happi% (makea vesi) (SFS-EN 25813:1993)

*Alkalit. = *Alkaliteetti (SFS-EN ISO 9963-1:1996, standardin kansallinen liite)

*pH = *pH (mittaus huoneenlämmössä) (SFS 3021:1979)

*Sähkönj. = *Sähköjohtavuus (25°C) (SFS-EN 27888:1994)

*Väriiluku = *Väriiluku (SFS-EN ISO 7887:2012)

*CODMn = *COD Mn (SFS 3036:1981)

*Kok.N = *Kokonaistyyppi (SFA) (SFS-EN ISO 11905-1:1998, SFS-EN ISO 13395:1997, SFA-tekniikka)

*NH4-N = *Ammoniiumtyppi (SFA) (Sis.men. MENE 47, SFA-tekniikka, Skalar menet. 155-066(muunneltu Berthelot reaktio))

*NO2+NO3-N = *Nitraatti- ja nitriittityypen summa (SFA) (SFS-EN ISO 13395:1997, SFA-tekniikka)

*KOK.P = *Kokonaisfosfori (SFA) (SFS-EN ISO 15681-2:2018, SFA-analysaattori)

*KOK.P = *Kokonaisfosfori (SFS-EN ISO 6878:2004)

*PO4P(Np) = *Fosfaattifosfori (suod.Nuclep.) (SFS-EN ISO 6878:2004)

*a-klorofy = *a-klorofylli (SFS 5772:1993)

*Fe,liu = *Rauta,liukoinen (0,45µm) (SFS 3028:1976, muunneltu)

Muita merkintöjä

P = määrittäminen kesken, E = tulos hylätty, < = pienempi kuin, > = suurempi kuin, ~ = noin.